SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr.**
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan veljá **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema **opravništvo (administracija) in ekspedicija**, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob $^1/_2$6. uri popoludne.

Štev. 236. **V Ljubljani,** v ponedeljek 14. oktobra 1889. **Letnik XVII.**

Deželna naklada na žgane opojne tekočine.

(Poročilo deželnega odbora.)

V XIV. seji dné 18. oktobra 1888 sklenil je visoki deželni zbor: 1. Dežela prevzame pobiranje deželne naklade na žgane opojne pijače v lastno režijo; 2. deželnemu odboru se naroča ukreniti vse, kar treba, da se pobiranje deželne naklade v lastni režiji prične s 1. januarijem 1889. leta.

Zvršujé ta sklepa razpisal je deželni odbor mesto nadzornika z letno plačo 1200 gld., revidenta z letno plačo 600 gld. in šestdeset dacarskih služeb z mesečnimi plačami po 32, 36 in 40 gld., s pavšalom in stanarino.

Ker se je za te službe zadostno število sposobnih prosilcev oglasilo, imenoval je gosp. Josipa Lubey-a, upok. c. kr. finančne straže nadkomisarja, nadzornikom proti obestranski polletni odpovedi, in gosp. Matijo Pogorelca revidentom, ter vzel oseminpetdeset dacarjev v službo, katerim se je njih delokrog pri boletnih uradih odločil.

Nadzornik in revident stanujeta v Ljubljani ter po potrebi pregledujeta posamezne dacarske urade po deželi. Da se kontrola lahko točno zvršuje, razdelila se je cela dežela v edeninpetdeset boletnih okrajev, v katerih središči je boletni urad.

Ti uradi so:

V davčnem okraji Postojina: Postojina, Šentpeter;
„ „ „ Škofja Loka: Škofja Loka, Gorenja vas, Železniki;
„ „ „ Brdo: Prevoje, Moravče, Dol;
„ „ „ Il. Bistrica: Il. Bistrica;
„ „ „ Kočevje: Kočevje, Draga, Kostel;
„ „ „ Velike Lašče: Velike Lašče;
„ „ „ Krško: Krško;
„ „ „ Idrija: Idrija, Žiri;
„ „ „ Kranj: Kranj, Tupaliče;
„ „ „ Kranjska gora: Kranjska gora;
„ „ „ Lož: Lož;
v ljubljanski okolici: Ljubljana, Medvode, Zalog, Šmarije, Studenec;
v davčnem okraji Kostanjevica: Kostanjevica;
„ „ „ Litija: Litija, Zagorje;
„ „ „ Logatec: Logatec, Cerknica;
„ „ „ Metlika: Metlika;
„ „ „ Mokronog: Mokronog, Škocijan;
„ „ „ Trebnje: Trebnje;
„ „ „ Tržič: Tržič;
„ „ „ Vrhnika: Vrhnika, Polhov Gradec;
„ „ „ Radovljica: Radovljica, Kropa, Boh. Bistrica;
„ „ „ Radeče: Radeče;
„ „ „ Ribnica: Ribnica;
„ „ „ Rudolfovo: Rudolfovo;
„ „ „ Žužemperk: Žužemperk;
„ „ „ Senožeče: Senožeče;
„ „ „ Zatičina: Šentvid, Višnja gora;
„ „ „ Kamnik: Kamnik, Mengeš;
„ „ „ Črnomelj: Črnomelj;
„ „ „ Vipava: Vipava.

Boletni uradi v Dolu, Žireh in Trebnjem so se morali opustiti, ker se je pokazalo, da njih dohodki še plače dacarja ne pokrijejo. Pod te urade spadajoče vasi so se pa sosednjim uradom priklopile tako, da zastran kontrole nobene nevarnosti ni. V ljubljanski okolici, kjer je bilo s početka le pet boletnih uradov, bilo je treba ustanoviti še tri urade, in sicer v Šentvidu nad Ljubljano, na Brezovici in v Črnučah. Sedeži boletnih uradov razglasili so se v smislu dotičnih naredeb.

Nadzornik samostojne deželne naklade sestavil je vsled naročila deželnega odbora navodilo organom, postavljenim za pobiranje deželne naklade na žgane opojne tekočine v lastni režiji.

Podloga temu navodilu je v XIII. seji dné 16. oktobra 1888 od visokega deželnega zbora sklenjeni zakon, s katerim se § 2. deželnega zakona z dné 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 24, preminja, nadalje ukaz gosp. c. kr. dež. predsednika z dné 31. decembra 1888, št. 3292/pr., kateri je v smislu gori omenjenega zakona prenaredil §§ 4., 12. in 13. zvršilne naredbe z dné 9. decembra 1887, dež. zak. št. 30, tako, da je sedaj oproščeno od plačevanja deželne naklade vse žganje iz samopridelanih tvarin, namreč: iz vina, drožij, tropin in iz sadja, kakor tudi iz jagod vsake vrste, nabranih v domači deželi, v kolikor se isto rabi samo za svojo domačo potrebo.

To navodilo razposlalo se je c. kr. okrajnim glavarstvom, c. kr. davkarijam in deželnim dacarjem v uradno porabo. Za pobiranje deželne samostojne naklade potrebno orodje, to je, šestdeset vizirjev za merjenje množine žganja, šestinšestdeset alkoholometrov za določitev alkoholometerske stopinje, edeninšestdeset pečatov z deželnim grbom, razne ključe za zračunjanje dotične pristojbine, tiskovine itd., nakupil je deželni odbor ob pravem času tako, da se je pobiranje s 1. januarijem pričeti moglo.

Ker je po pogodbi izstopivši zakupnik zavezan za vse še od njega obdačene žgane tekočine, ki se pri dotičnih strankah še nahajajo, povrniti naklado, pričelo se je precej tudi s popisovanjem ostalin, ki je imelo še dosti povoljen uspeh, kajti remanence znašale so skupaj 11.954 gld. $2^1/_2$ kr. Po daljši razpravi in dopisovanji z zastopnikom izstopivšega zakupnika vplačal se je ves ta znesek pri deželni blagajnici.

Za ljubljansko mesto, ki je za pobiranje užitnine zaprto, ni se mogla lastna režija vpeljati. Tu se deželna naklada pobira zajedno z mestno pri mitnicah, za kar dežela po 250 gld. na mesec plačuje. Z ozirom na to, da se je v teku osmih mesecev v Ljubljani samo 5793 gld. 35 kr. nabralo, zato pa 2000 gld. izplačalo, torej več kot 34% vsega dohodka, mora se to plačilo previsoko imenovati. Deželni odbor se je tudi z dopisom z dné 26. marca 1889, št. 2441, do slavnega mestnega magistrata obrnil s prošnjo, naj odloči za pobiranje deželne naklade pri mitnicah primerno nižjo odškodnino; do sedaj pa na ta dopis še ni došel odgovor.

Meseca januarija in februarija 1889 pošiljali

LISTEK.

Pisma iz Italije.

XIII.

Včeraj smo praznovali praznik sv. Frančiška. Že prej ta dan so bile slovesne péte večernice in deloma pét tudi „matutin“. Na praznik sam pa je bila slovesna sv. maša ob $^1/_2$11. uri dopoludne. Znano je, da sta sveta Frančišek in Dominik sklenila v svojem življenji srčno prijateljstvo. Prijateljstvo, pravo prijateljstvo je le mogoče med dvema srcema, ki imata enako mišljenje, enake namere. Lahko se reče, da sveta Frančišek in Dominik sta imela enako mišljenje in da sta imela z ustanovo svojih redov tudi enake namere, samo da sta skušala doseči jih vsak po drugem potu. Ko sta se v Rimu prvič sešla, koj sta se spoznala, dasi se nista prej nikdar videla. To v Bogu utrjeno prijateljstvo se je preneslo na obá reda in se ljubeznjivo razodeva zlasti na praznika ustanovnikov. Včeraj namreč so praznovali službo božjo v našem kolegiju sami dominikani. Došel je preč. p. general dominikanov z dvanajsterimi sobrati in opravil sv. daritev. Cerkev je bila polna. Na sv. Dominika dan pa gré naš p. general s spremstvom k dominikanom.

Mi Avstrijci pa smo šli v Animo k sv. maši, ki se je darovala za našega presvetlega cesarja. „S. Maria dell' Anima“ je nemška cerkev, kjer so nastavljeni kapelani nemške národnosti. Naš cesar pa je protektor cerkve in ustava, zatorej se pa tudi blesti cesarski orel na cerkvenem oboku in nad velikim altarjem. Tù je zavetišče za revne nemške duhovnike, ki prejmó tri dni zastonj prenočišče in hrano. V tej hiši ima pa tudi svoj sedež gregorijanska šola, katero je ustanovilo nemško nacijonalno društvo in jo vzdržuje s prostovoljnimi doneski.

Ob poluenajstih torej pridemo v cerkev. V paradi se pripelje avstrijski zastopnik pri sv. prestolu. Grof Revertera je na odpustu, zastopal ga je njegov namestnik baron Schwarz. Tudi od poslanstva pri italijanski vladi so bili zastopniki. Videl sem na pripravljenih sedežih tri škofe in več druzih prelatov, mnogo civilne gospôde. V presbiteriju pa je bil na levi vodja „Anime“ dr. Nagel iz št.-hipolitske škofije z dvema gospodoma. Na ostalih stolèh si pa videl letos tudi štiriindvajset frančiškanov, provincijalov in njih spremljevalcev, ki so prišli molit za svojega milega cesarja in dobrotnika. Po sv. maši pa so se šli vsi poklonit v „Palazzo Venezia“ imenovanemu zastopniku s ponižno prošnjo, naj bi gosp. baron blagovolil presvetlemu cesarju sporočiti izraze najglobokejše udanosti in zvestobe, kakor tudi goreče želje vseh pričujočih zastopnikov avstrijskih in bosniških provincij, da bi vsemogočni Bog blagoslovil cesarja in njegovo hišo. Potem so se vsi provincijali podpisali v pripravljeno knjigo.

Pa podajmo se nazaj v cerkev. Že pred sveto mašo sem bil stopil v zakristijo in vprašal, če je tukaj dr. Peter Müller, vodja gregorijanske šole. In glej, ravno njega sem vprašal. Predstavim se mu in izvém, da bo pri maši pela gregorijanska šola. O Deo gratias! zakličem vesel, vendar bom enkrat spet čul pošteno cerkveno glasbo. Pontifikant nadškof Tenecheri iz Luksenburga pristopi in sveto opravilo se pričnè. Moja odkritosrčna sodba o petji in orgljanji je ta-le: Akoravno gregorijanska šola sedaj o počitnicah ni polnoštevilna, vendar moram reči, da sem bil zeló zadovoljen. Koral mi je bil najbolj všeč. Tenoristi in basisti imajo lepe, gibčne glasove, znajo lepo poudarjati, zadnje zloge tiho in mirno izgovarjati. Posebno lep je bil „alleluja“ pri „gradualu“. „Ordinarium Missae“ se je pel z orgljami, ki so pa pianissimo spremljevale, pri nas se spremlja premočno. „Responzoriji“ brez orgelj, samo moški glasovi. Tù moram opaziti, da so pevci napačno izgovarjali „et cum spiritu tuo“; rekli so namreč: „et cum spiritu tvó“. Opozoril bom na to dr. Mül-

so dacarji nabrano naklado naravnost nadzorništvu v Ljubljano, katero je potem skupne zneske odštelo blagajnici ter o tem račun položilo. V očigled temu, da je nadzorništvo z drugim poslom, z revizijo boletnih uradov, z dopisovanjem itd., zadostno obloženo, skrbeti je bilo deželnemu odboru, da se nadzorništvu ta posel odvzame. Obrnil se je torej z dopisom z dné 4. januarija 1889, št. 9074, na c. kr. finančno ravnateljstvo s prošnjo, naj ono pri vis. c. kr. finančnem ministerstvu izposluje dovoljenje, da sprejemajo c. kr. davkarije naklado in dacarjem izplačujejo plače, pavšale itd. C. kr. finančno ravnateljstvo je na to z dopisom z dné 4. februarija 1889, št. 1727, naznanilo, da je vis. c. kr. finančno ministerstvo z odlokom z dné 24. januarija 1889, št. 1951, želji deželnega odbora ustreglo ter davkarijam zaukazalo, naj deželno samostojno naklado od dacarjev sprejemajo, dacarjem naukazane užitke izplačujejo in to v posebnem dnevniku zaračunjajo, kar se tudi od meseca marca 1889 naprej godi.

Do 1. septembra 1889 nabralo se je deželne naklade, kakor je razvidno iz pridejanega izkaza, ...	106.246 gld. 41½ kr.
Prišteti se morajo k temu znesku tudi remanence z .	11.954 „ 02½ „
tedaj znaša dohodek samostojne deželne naklade za čas od 1. januarija 1888 do 31. avgusta 1889	118.200 gld. 44 kr.
Plače, pavšali, stanarine, troški za tiskovine itd., znašajo na mesec povprečno po 3000 gld., za osem mesecev	24.000 „ — „
ostaje torej čistega dohodka okroglo	94.000 gld. — kr.

Ako se pomisli, da so še štirje meseci, kateri se od zvedencev med dobre štejejo, nadejati se je, da se za leto 1889 preliminovani znesek 100.000 goldinarjev morda za 30.000 gld. prekorači.

Od 1. januarija do 1. septembra t. l. je bilo obdačenega žganja 5859·151 hektolitra à 100% in 128·139 hektolitra poslajenega žganja; torej odpade na vsakega prebivalca 1·21 litra à 100% in 0·026 litra poslajenega žganja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Notranje dežele.

Zidovska „N. Fr. Pr.“ ne more prikrivati svojih simpatij za ***Mladočehe.*** Piše namreč, da je ironija, če se Mladočehi nasproti Staročehom in fevdalnim veleposestnikom kažejo naklonjene, zložno ž njimi postopati. Če bi bilo res, da so Mladočehi ob enem tudi „češki narod“, kakor to trdi naš dnevnik-tekmec, potem bi morali v resnici obžalovati veliki češki narod, da njegovo gibanje vzbuja zadovoljnost dunajske židinje.

Knez Alojzij ***Liechtenstein*** je odložil svoj državnozborski mandat, ker hoče s tem svojim klubovim tovarišem dati popolne prostost gledé nadaljnega postopanja.

V ***hrvatskem*** saboru je minoli petek poslanec Brlić svoj govor zoper poravnavo z Ogersko nadaljeval. Rekel je med drugim: „Bedasto je trditi, da Ogerska vzdržuje Hrvatsko; Ogerska za nas ne plača niti krajcarja, pač pa ima koristi od nas, ker plačujemo obresti za Ogersko in njene dolgove. Mi naj bomo zadovoljni z „izbornim“ vspehom poravnave, po kateri bodemo dobivali 44 odstotkov, čeravno smo opravičeni, tirjati polovico vseh dohodkov, to je, 50 odstotkov.“ Ko je Brlić končal svoj govor, pretrgala se je seja za deset minut, potem pa bila takoj zaključena. V soboto je bila zopet seja.

Ogerska zbornica potrebuje novega drugega podpredsednika, ker je prejšnji — grof Csáky — postal minister. V to je izbran grof Tibor Karolyi, svak ministra Tisze, katerega je, kakor znano, povodom razprave o orožni postavi napadla na cesti druhal, méneč, da je on grof Tisza.

Vnanje države.

Iz ***srbske*** prestolnice poroča „Pol. Corr.“ z včerajšnjim dnem: Regentstvo in vlada sta pri kralju Milanu v zadevi Natalijinega sestanka z mladim kraljem vspešno posredovali. Včeraj zjutraj je namreč došlo Milanovo dovoljenje brzojavnim potom. Kralj Aleksander in njegov gubernator, dr. Dokić, sta takoj potem šla v stanovanje Natalijino. — „Novoje Vremja“ poročajo o razgovoru mej Natalijo in nekim odličnim Srbom, katerega ime pa ne pové list, češ, nikjer takó kakor v Srbiji ne velja prislovica: nomina sunt odiosa. Kraljica je bajè rekla: „Ministerstvo tirja, naj zapustim Belgrad. Tega ne morem obljubiti. Ko bi bila nameravala podpisati stavljene pogoje, storila bi bila to poprej ter bi bila prišla kot kraljica v Belgrad. Sploh ne maram in ne morem več po svetu potovati, ker sem v gmotnem oziru popolnoma uničena. Kralj Milan mi je sicer povrnil znesek, kateri mi je pred devetimi leti vzel, toda zaradi njega sem bila primorana pod nič prodati svoje posestvo. Zgraditi si moram sedaj v Belemgradu hišo ter si dom vrediti takó, kakor mi velevajo moje finance . . . . Sploh se nisem za dôbe svojega zakona nikdar v politiko vtikala ter sem storila, kar je tirjal Milan, čeravno sem ga zadnjih pet let smatrala za umobolnega in sem morala veliko bojev ž njim prestati. Tudi nisem o razmerji mej menoj in Milanom s ‚Šašo‘ (Aleksandrom) nikdar za Milana neugodno govorila; Milan pa v tem oziru ravno nasprotno postopa.“ — Budimpeštanski listi poročajo iz Belegagrada, da je Gruićevo ministerstvo regentstvu ponudilo svojo ostavko.

Ruska vlada vedno vstrajneje baltiške provincije porusuje. Tako je nedavno vse trgovce v Mitavi, stolnem mestu Kurlandije, primorala napraviti nad svojimi prodajalnicami edino le ruske napise. V kratkem bo izšel ukaz, po katerem bo odslej vlada imenovala rektorja dorpadskega vseučilišča. Brzojavna uprava je vsem brzojavnim inozemskim uradnikom naznanila, da si morajo do novega leta pridobiti rusko podaništvo, inače bodo zgubili svojo službo. Če se pomisli, da ima Rusija eno samo šolo za brzojavne uradnike, in sicer to tudi še-le tri leta sèm, da so vsled tega večina uradnikov inozemci, Holandci, vidi se, kakó stroga je ta naredba.

O ***rusko-nemških*** odnošajih piše „Köln. Ztg.“: „Nedvojno je, da Rusija ne namerava zapustiti dosedanje politike osamljenja, katero pa imenuje sama „politiko proste roke“. Rusija je nezadovoljna s sedanjim položajem ter se oborožuje, da bi diplomatskim svojim zahtevam dala tudi zadostno vojaško podporo, kadar bo prišlo balkansko vprašanje na dnevni red. S tem ruskim sklepom mora vsak evropski politik računati. Toda nemško-ruske razmere so slabše, nego to tirjajo dejanjska nasprotja; čmernost mej obema državama nima svojih korenin v naravi razmer, zaradi tega se pa sme upati, da bodo proste besede mej obema vladarjema vsaj nekoliko poravnale ta nasprotja. Naš mladi vladar je dedič nemške spravljive politike. Kjerkoli se ruske koristi dotikajo interesov drugih evropskih držav, na vzhodu, v Aziji, povsod je Nemčija ona velesila, ki ima najmanj koristi od tega, če nasprotuje v tem oziru Rusiji; nalog njen je po naravi posredovanje. Vzroka tedaj za sovraštvo mej Nemčijo in Rusijo ni, kakor bi tudi niti Nemčija niti Rusija ničesa ne pridobila od rusko-nemške vojske.“

Francoski monarhisti so izprevideli, da jim je pri volitvah zveza z Boulangerjem le škodovala; zaradi tega ga sedaj eden za drugim zapuščajo. Prvi korak v tem oziru so storili rojalisti, posnemajo jih pa sedaj tudi bonapartovci. Takó piše „Petit Caporal“: „Katerim sleparskim svètom je general ubogal, da ni prišel v Francijo? Nam to ni znano; zatrjujemo pa, da je boulangizem vsled načelnikove nebrižnosti umrl. Gospod Boulanger je veliko napako učinil. Francija sicer vsled nje ne bo dolgo trpela, bojimo pa se, da se ne bo mogla več popraviti.“ Ako znana nepreračunljivost Francozov ne bo zopet začela uganjati burk, potem je vloga „vrlega generala“ na večne čase izigrana. Malo je onih, ki bodo to obžalovali. — Zbornica se bo po trditvi „Pol. Corr.“ dné 12. novembra sešla. Ministerstvo ne bo odstopilo. Sadi-Carnot je bo odpustil le v tem slučaji, ko bi zbornica izrekla nezaupnico. — Katoličani smejo biti z izidom zadnjih volitev vsaj v toliko zadovoljni, ker so propadli najbesnejši nasprotniki cerkve: Ferry, Goblet, Steeg in Compayré. Steeg je rodom Nemec in protestantsk pridigar. Objavil je že več hujskalnih spisov zoper katoliško vero. Compayré je oče zloglasne učne knjige o državljanski nravnosti. V Parizu je propadel tudi dr. Bourneville, zdravnik, ki si je pridobil mnogo „zaslug“ za iztiravanje usmiljenih sester. Gotovo želi vsak pošten človek, da bi poraz teh protikatoliških veljakov ne ostal le slučajen dogodek.

Francoska protisuženjska družba je pod Lavigeriejevim predsedstvom dne 7. t. m. v Parizu zborovala. Kardinal Lavigerie je predlagal, naj se dosedaj nabrani denar v znesku 527.000 frankov nemudoma porabi za vršeča se podjetja zoper trgovino s sužnji. Osnuje naj se karavana, ki bo poiskala pogrešanega stotnika Jouberta. V ta namen se je volil poseben odsek. Družba bo odslej četrtletna poročila izdajala. Sklep o mejnarodni zvezi vseh odborov se je odložil na poznejšo dôbo, da se bo v tem oziru poprej izrekel bruseljski shod, ki je sklican v dan 10. novembra.

Dogodki mej ***Španijo*** in ***Marokom*** so vedno na dnevnem redu. V Tangru je neki zamorec španjskega poslaniškega pribočnika grofa Hara brcnil; slednji je napadnika s pestjo udaril po glavi, na to je pa več zamorcev grofa z nožmi napadlo, takó da je pribočnik komaj ušel v nemško poslaniško poslopje ranjen. Vojni minister je prosil grofa Hara, naj nikar ne toži, ker bo sultan itak strogo kaznoval napadnike. Španjski minister notranjih zadev je pribočnika v Madrid odpoklical in zaukazal strogo preiskavo, ker je tangerski paša pozneje maroškemu sultanu v nasprotnem smislu poročal, namreč, da je grof Haro prvi napadel sultanovega zamorskega kuharja.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 9. oktobra. Dne 6. t. m. imel je tu „Klub nemško-liberalnih poslancev iz Češke“ shod ter jednoglasno ukrenil, da nemški poslanci tudi letos ne pridejo v deželni zbor, ki se otvori jutri. Kot razlog navajajo, da Nemci nimajo nobenega poroštva, da bi se uresničile njih „skromne“ zahteve. Razlogi so povsem ničevi. Ako slovenski listi pišejo golo resnico o šolstvu v svojih deželah, takoj je nazivljejo nemški listi drzne, ker jih resnica v oči kolje. Trditev nemških poslancev iz Češke o „skromnih zahtevah“ je pa še nekaj več nego predrznost. Znano je, da „generalštab“ te nepomirljive in nezadovoljne gospôde nič druzega noče, nego razdelitev Češke v dve polovici, v obeh pa bi bila nemščina gospodujoči jezik; dalje razdelitev deželnega šolskega svèta itd. Vse to pa nazivlje nemška gospôda „skromnost“. Oj kaka ironija!

Poročal sem vam nadrobno o žalostnih izgredih o Telovem, koji so se vršili isti dan v rudniškem mestu na Kladnem. Nedavno se je vršil konec te drame pred tukajšnjim kazenskim sodiščem. Obtoženi zločinci so sojeni v dveh oddelkih. Prva serija obsega 21 zatoženih, ki so bili razven jednega obsojeni v daljši zapor radi hujskanja, javnega nasilstva in tatvine. Minole dni se je pa pričela obravnava z drugimi 33. zatoženimi zločinci; na vrsto bo prišlo celó 70 prič in dva zdravnika. Najžalostneje je še to, da se med zatoženci nahajajo trije 15letni, trije 16letni in osem 17letnih fantalinov, to je, večina izmed njih ni še prekoračila dvajsetega leta. No, to so odgojenci sedanje novodôbne, omikane šole! Povod in posledice teh izgredov na Kladnem opisal sem častitim čitateljem Vašim o Telovem, torej to opustim danes. Ako pristojni krogi hočejo zapreči kladenske izgrede i drugje, treba neobhodno

---

lerja, kajti to napako so opazili tudi glasbe nevešči. Sopranisti in altisti so bili svojim nalogam kos. Pri altu sem zapazil, da so pri nizkih glasovih distonirali. To je splošnja nezgoda pri dečkih, tudi pri meni doma. Sicer so pa vse težave imitacije izvrstno in pogumno premagali. Maša je morala biti Greithova, spremljal jo je kvartet na godalih. Vsem je bil k sklepu všeč „Te Deum“. Sopranisti so s svetlim glasom zmagovali tudi v najviših glasovih. O kak razloček med dečki in brkastimi falzetisti! Samo škoda, da gregorijanska šola ne more prodreti. Tù na Laškem bo še precèj vodé preteklo, da bo kaj z reformo cerkvene glasbe. Ne pomagajo nič cerkvena določila, ne „regolamento“. Lahi godejo naprej svojo teatralno godbo. Potem pa še vprašajo: Kaj ne, da naša glasba ni preveč svetna? — Slišal sem v Vatikanu péte večernice. Komaj sem spoznal, da so večernice. Psalme so peli pevci na galeriji. Pri vsakem psalmu se je odlikoval drugi solist: enkrat basist, potem tenorist, sopranist. Vsi so izvrstni pevci, dobro šolani, pa ne za cerkev, marveč za gledišče. Včasih rabijo tudi dela starih klasikov, a ne znajo jih predavati, zgubili so tradicijo. Z eno besedo: Na Laškem se ne bomo učili cerkvene glasbe. Ko bi dolgo tukaj ostal, zgubil bi še to, kar imam. — Vendar nekaj moram priznati. Koral se bolj rabi, kakor pri nas. V naših deželah koral še vedno po strani gledamo, ker ne poznamo dobro njegove notranje vrednosti. „Omnia probate; quod bonum est, tenete.“ Naredil sem torej sklep, da bom domov prišedši tudi jaz bolje gojil koral. Koliko se pri nas mučimo z raznimi „Tantum ergo“. Kaj je tega treba, ko se vendar tolikrat ponesreči v istem svetem trenotku, ko se ima dati blagoslov z Najsvetejšim. Koralni „Tantum ergo“ je in ostane najlepši. Kakor se ljudje navadijo litanij, tako bi se navadili tega speva, kmalu bi ga spremljala cela cerkev, zlasti ko bi gosp. župnik tudi s prižnice na to delal. Pri nas bi se dalo mnogo storiti v povzdigo cerkvene glasbe, ker imamo bolj zdravo podlago, kakor pa Italijani. Storilo se je že mnogo in upajmo, da se bo še. Samo v ljubezni se moramo združiti. — Toda čujem glas: „Medice, cura te ipsum!“ Prečastiti gospod, ki mi to na tihem očita, naj bo prepričan, da bom ostal mož-beseda, kakor sem obljubil pred odhodom v Rim.

Sedaj sem popisal nekatere slovesnosti, ki so se vršile v preteklih dneh. V naslednjih listih hočem pa popisati svoje popotovanje po rimskih svetiščih in sicer s svojega osobnega stališča. Vsak drugače vidi.

V Rimu, dné 5. oktobra.

P. H.

radikalnega zdravila, in sicer kar najhitreje v celem našem javnem in domačem življenji. Avtoriteta, strah božji mora stopiti zopet v veljavo, in ne smejo se žaliti oni, ki nam vzgojujejo mladino, ki ustvarjajo postave in je imajo izvajati; kajti pripetiti bi se moglo, da bi take vrste ljudje, ki so upili: „Hajdmo na Bachra (ravnatelj rudnika)!“, kričali: „Hajdmo in razbijmo urade!“

Gledé razpuščenega „Akademičnega društva“ vam izvestujem, da je odposlanstvo odbora razpuščenega društva te dni izročilo v zmislu svojih pravil starosti pražkega mesta, g. dr. Šolcu, 60.000 gold. društvenega imenja, koje naj pražka občina prevzame v začasno upravo. Starosta je odposlanstvu tudi to obljubil. Akademično literarno govorniško društvo „Slavia“ je pa zaprosilo mestni sovet, naj njemu prepustí uživanje imenja razpuščenega društva, ker akademiki ne bodo založili novega društva, temveč vsi hoté pristopiti „Slaviji“. Mestni zastop v tej zadevi še ni ukrenil ničesa.

Tukajšnji in inozemski listi, ki so v dotiki s fevdalnim plemstvom in kardinalom Schönbornom, potezajo se močno za to, da bi cesarska obitelj nekaj časa v letu stolovala na Češkem. — Katoliški list „Köln. Volksztg.“, razpravljajoč o poskusih poravnanja na Češkem, pravi: „Ta boj med Nemci in Čehi pospešujejo posebne okoliščine. Cesar pride le redkokedaj na Češko. Ljud navdaja iskren čut za cesarsko obitelj in večkratno stikanje — med obema moglo bi kaj lehko ves ta narodnostni prepir prepoditi v dveh ali treh letih. Ko bi bili mi na grofa Thuna mestu, osmelili bi se, dati cesarju ta svèt.“ Pri današnjih razmerah „pia desideria“.

Kot kurijozum o iztiranem ruskem žurnalistu Anatolu pl. Koghanu navajam to, da je imel na leto kot najeti poročevalec „Moskovskih Vjedomosti“ plače 4000 gld., koje je dobival od dunajskega ustava „Creditanstalt für Handel und Gewerbe“.

Sredi politično gospodarskega gibanja, ko se prenapeti socijalisti trudijo ljudi mamiti ter jih po nevarnih potih privajati k boljši bodočnosti svojih razmer, ko politični položaj še odmora ne pripušča pojedinim strankam, tiho in mirno delajo gledé družbinskih vprašanj katoliški možje. Nobeno, še tako vabljivo politično delovanje jih ne moti v blagodarnem krščansko-socijalnem početji.

Dejanja pričajo, kakó novodôbni Samaritani pomagajo gmotno in duševno tam, kjer tožne rodbinske razmere, provzročene po bêdi, preté ugonobiti domačnost in brezupno otvoriti duri obupanju in groznim prizorom. Tu prihajajo pod zaščito sv. Vincencija Pavlanskega katoliški možje v bivališča delavcev, vdov in sirotkov, ubozih ljudij, da odpodé obupnost.

Čujte, kakó slôve o tem letno poročilo društva sv. Vincencija Pavlanskega za prostovoljno pomoč ubogim v češkem kraljestvu za l. 1888.: „Marsikaka solza bôla bila je obrisana, marsikak vzdih bêde premenil se je v zaupno molitev polno hvale, mnogobrojni lačni bili so nasičeni, mnogi oblečeni in na mnogih krajih domovine naše razširjali so bratje naši, učenci sv. Vincencija, evangelij krščanske ljubezni, ljubezni do Boga in do svojega bližnjega, one čarobne besede, koje imajo v bêdo pogrezneni svet vzdramiti k novi veri, k novi nadeji.“ Te besede so najlepši dokaz temu, kar sem prej navel. Opišem naj torej samo površno delovanje naših Vincencijanov.

Živahna vdeležba je bila to leto zlasti pri ljudskih društvenih kuhinjah. Brezplačnih obedov je bilo razdeljenih: 88 729 (Smichov, Volšane, Žižkov, Libenj, in Karlin). Z božjo pomočjo založilo bode skoro društvo „Dom milosrdnosti za uboge“, za neozdravljive bolnike in záse zaželjeni „Vincentinum.“

V Pragi se nahaja 11 konferencij, po predmestjih 7, na deželi 17. Prejemki znašajo 51.620 gl. 15 kr., izdatki pa 36.889 gl. 25 kr., v blagajnici ostalo 14.736 gl. 90 kr. A ne samo gmotne podpore, temveč i duševni užitek daje društvo v konferenčnih knjižnicah, živ dokaz, da Vincencijani ne podperajo samo siromaštva, temveč je tudi izobrazujejo.

Tako se spaja krasna milosrčnost krščanske ljubezni s krščansko omiko. Nad 12 let vže delujejo Vincencijani na Češkem pod najneugodnejšimi razmerami, toda božji blagoslov je spremlja povsodi.

Oblekli so že na tisoče ubožcev ter je nasitili, v zapuščenosti zánje skrbeli ter je privedli k dobremu. To je gotovo veliko delo za revno duhovščino, učiteljstvo in rokodelstvo, mnogobrojno zastopano v konferencah. Njih nesebična požrtvovalnost plemstvo nagiba ljudstvu in je pridobiva za podporo. Vincencijani največ podpore dobivajo od plemstva, čegar zaupanje nijedna druga korporacija ne uživa v tej meri, ko to društvo. Bog blagoslovi i nadalje to početje v prospeh siromakov med narodom!

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

§ 19. Množine ne večje od 10.000 *kg*, ali večje od 1000 *kg* rudninskega olja drugega razreda, takisto množine ne večje od 1000 *kg*, ali večje od 100 *kg* rudninskega olja prvega razreda smejo se spravljati le s krajevne policije privolitvijo. Kadar se podeljuje ta dovolitev, predpisati je z ozirom na propise, nahajajoče se v § 16., zlasti v odstavkih c) do f), ki se kažejo kot potrebni vsled krajevnih razmer, ali vsaj je treba predpisati pogoje, ki so navedeni v § 18.

§ 20. Množine ne večje od 1000 *kg*, ali večje od 300 *kg* rudninskega olja drugega razreda, takisto množine ne večje od 100 *kg*, ali večje od 15 *kg* rudninskega olja prvega razreda smejo se spravljati le v kletih ali v prostorih v pritličju, kateri nimajo odtokov na zunaj (cest, dvorišč itd.), naprav za kurjavo ali umetno razsvetljavo in kateri imajo dobro ventilacijo. Tla, ki se rabijo za sklad, morajo biti napravljena iz neprepustnega, neizgorljivega gradiva ter morajo imeti iz neizgorljivega gradiva napravljeni, nepretrgani oklep tolike visokosti, da je prostor med oklepnimi stenami s prostornino kake zbiravne jame tolik, da more, ako bi olje izteklo, sprejeti vso množino tamkaj shranjenega rudninskega olja.

Propis § 16., lit. f), prvi stavek, razteza se tudi na te prostore.

Olje pa se tudi smé nadalje spravljati na dvoriščih, na vrtih ali na kakem drugem ograjenem zemljišču, ako se sodi ukopajo v zemljo ali ako se napravi obstenje iz neizgorljivega gradiva ter se tako prepreči, da ne morejo iztekati tekočine.

Pretakati po določbah tega paragrafa spravljene tekočine v drugo posodje in v obče opravljati opravila smé se le o belem dnevu.

Ne zahteva se, da se v to dobí dovoljenje krajevne policije; vendar se mora skladanje prej naznaniti krajevnemu policijskemu oblastvu.

§ 21. Ako se skladajo rudninska olja prvega razreda z rudninskimi olji drugega razreda, ali z drugimi gorljivimi tekočinami v istem prostoru ali pa v takih prostorih, kateri niso ločeni z neizgorljivimi stenami vmes brez razpoklin, raztezajo se na vse tekočine propisi, ki so označeni v §§ 18. do 20. za rudninska olja prvega razreda. To velja tudi tedaj, ako se spravljajo rudninska olja drugega razreda z drugimi, vendar takimi tekočinami, ki lahko izhlapé in ki se lahko užgó na način, kakor je povedano v prvem odstavku.

Ako pa se spravljajo rudninska olja drugega razreda skupaj z drugimi gorljivimi, vendar takimi tekočinami, ki se lahko ne užgó na zgoraj povedani način, uporabni so za vse tekočine propisi, ki so zaznamovani v §§ 18. do 20. za rudninska olja drugega razreda. (Dalje slédi.)

Dnevne novice.

(Novi lavantinski škof.) Kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, imenovan je škofom lavantinskim dvorni kapelan prečast. gosp. dr. Mihael Napotnik.

(Dnevni red) III. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dne 15. oktobra 1889. ob 10. uri dopoludne. 1. Branje zapisnika II. deželno-zborske seje dne 10. oktobra 1889. 2. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 3. Vladna predloga z načrtom zakona o vzgojevalnicah in učilnicah za gluhoneme in slepe otroke. 4. Vladna predloga z načrtom zakona, s katerim se izdájajo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888. leta, drž. zak. št. 99, določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah. 5. Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani. 6. Poročilo deželnega odbora o novih splošnih volitvah za deželni zbor vojvodine Kranjske, razpisanih na podlagi Najvišjega patenta z dne 19. aprila 1889, drž. zak. št. 53. 7. Ustno poročilo finančnega odseka: a) o izkazu gledé gospodarjenja s kranjskim pokojninskim zakladom za leto 1888; b) o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za leto 1888, in o § 8. letnega poročila „Šolstvo“; c) o računskem sklepu gledališkega zaklada za l. 1888; d) o poročilu deželnega odbora gledè zvišanja oskrbnine in podaljšanji oskrbne dôbe za ustanovne deklice v baronice Lichtenthurnove dekliškem sirotišči, in o dotični peticiji vodstva dekliškega sirotišča; e) o proračunu zaklada prisilne delavnice za l. 1889.; f) o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za l. 1888, in o § 7 letnega poročila, črka A „Prisilna delavnica“; g) o dopisu rektorata tehniške visoke šole v Gradcu gledé podpore dijakom za potovanje; h) o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1888.

(Dnevni red seji ljubljanskega občinskega sveta) v ponedeljek 14. dan oktobra letos ob 6. uri zvečer v mestni dvorani (II. nadstropje): I. Naznanila predsedstva. — II. Poročilo o obravnavi zaradi vtelovljenja podturnske graščine s pripadninami. — III. Vodovodnega odseka poročilo gledé poberanja vodne naklade. — IV. Stavbinskega odseka poročilo o določitvi stavbinskih črt pri gledališkem pogorišči.

(Odlikovanje.) Včeraj se je v drugi mestni deški šoli vršila redka slavnost. V lepo z zelenjem in cesarjevo sliko okrašeni dvorani se je zbralo odlično občinstvo, posebno iz učiteljskih krogov. Gospod župan Grasselli, spremljan od magistratnega tajnika, je slavljenca g. Leopolda Belarja ogovoril, naglašajoč njegove zasluge za ljudsko šolstvo, potem pa mu je pripel na prsi znak cesarjevega priznanja in milosti — zlati zaslužni križec. G. Belar se mu je vidno ginjen zahvalil. Gospod prof. Levec kot okrajni šolski nadzornik ljubljanski je poudarjal, da je odlikovančeva zasluga za šolstvo tem večja, ker je pričel službovati v dôbi, ko je počivala ljudska šola na Kranjskem še v povojih, in je moral tedaj s šolo vred napredovati. V kako obilni meri se mu je to posrečilo, kaže ravno današnja slavnost. Tudi g. katehet Smrekar se je hvaležno spominjal delovanja g. Leop. Belarja, ki ni nikdar pozabil, da je šoli namen dvojen: bistriti um in blažiti srce na versko-nravni podlagi. Gosp. Belar se je obema govornikoma toplo zahvalil ter prosil, poslavljajoč se od svojih učiteljskih tovarišev, naj tudi v bodoče pod novim ravnateljem vedno kakor sedaj delajo vse za vero, dom in cesarja. To v resnici ginljivo slavnost je zaključila cesarska pesem, katero je pela na prehodu pred dvorano postavljena šolska mladež.

(Umrl) je dne 13. t. m. v Kranji č. g. Blaž Brus, upokojeni ekspozit in zlatomašnik. Služboval je mnogo let v Besnici. N. v m. p.!

(Poročil) se je v soboto g. Fran Brežnik, c. kr. profesor v Novem mestu z gdč. J. Riederjevo v Ljubljani.

(Gosp. dr. Benjamin Ipavec,) zdravnik v Gradci, pristopil je „Podpornemu društvu za slovenske velikošolce“ kot podpornik s 5 gld. Srčna mu hvala.

(Odgovor in vprašanje.) V zadnji „Soči“ neki dopisnik odgovarja na naš dopis o goriških razmerah. Ker so goriške razmere med Slovenci zadnji čas jako nepovoljne, ne bodemo vlivali olja na ogenj; naj merodajni gospodje sami mirno uravnajo preporne stvari na korist prebivalstva. Le toliko odgovorimo, da dotični dopisnik po našem prepričanji ni nameraval ovajati gospodov, in kar se nas tiče, mogoče sumničenje odločno zavračamo. Vprašamo pa: Zakaj naj bi bili dotični odstavki v našem listu ovadba? Ali je morda katera oseba tako nevarna, da potrebuje nadzorstva?

(Slovensko gledališče.) Včeraj so predstavljali v tukajšnji čitalnici prvikrat veseloigro v jednem dejanji „Kastor in Poluks“. Ta igra je vzbujala mnogo smeha, sicer pa nima velike vrednosti. Igralci so storili svojo dolžnost. Prav dobra igra pa je „Išče se odgojnik“. Glavne vloge so imeli gosp. Borštnik, g. Sršen, g. Danilo, gospa Zvonarjeva in gospica Nigrinova. Vsi so igrali izborno, osobito je bil občinstvu všeč g. Sršen kot oderuh. Benjamin, ki je imel tudi najhvaležnejšo vlogo.

(Tudi pomenljivo.) Živimo v jako resnem času. Že leta in leta se borimo za svoj obstanek in vendar se ne ganemo mnogo s starega tira. Nasprotnik je nastavil sekiro celó na korenino našega naroda — na šole. Da se ne oziramo na druge napake, omenimo zopet delovanja nemškega „schulvereina“. Tako čitamo na zadnji strani zadnje „Schulzeitung“, glasila „Kranjskega učiteljskega društva“ natečaj „schulvereina“, kjer se za dvorazredno nemško „schulvereinsko“ šolo v Sevnici ob Savi na Štajerskem išče slovenščine zmožen učitelj z letno plačo 600 gld. in doklado v znesku 100 gld. Da ta pogoj

ne velja za poučevanje nemških otrok v slovenščini, je jasno, kakor tudi to, da ta šola ima drug namen, nego vzgojevalni. S pomočjo slovenščine naj se odtujujejo in potujčujejo slovenski otroci. Torej so vse trditve jalove, da „schulverein“ ustanavlja svoje šole le za nemške otroke. — Imenovani list tudi omenja odlikovanja g. Belarja, a v svoji nestrpnosti ne imenuje imena, temveč piše: „Der Oberlehrer der II. städt. Knabenvolksschule“ itd. Sapienti sat!

(**Baron Dumreicher**) je danes teden v celovški trgovski in obrtniški zbornici poročal svojim volilcem, sedeč na proroškem stolu. Trdil je, da se „sedanji sistem podira in je blizu prevrat“. Dalje je prorokoval novo uradniško birokratsko ministerstvo, ker se mu sedanje zdí prejednostransko. Ker je sam birokrat in centralist od nog do glave, so pač naravne njegove želje. A njegove besede so nam Kasandrino prorokovanje.

(**Davki dežele kranjske.**) C. kr. finančno vodstvo je na prošnjo deželnega odbora poslalo izkaz o davkih in prikladah za l. 1888. Zemljiški davek je znesel 624.048 gld., hišno-najemninski davek 218.843 gld., hišno-razredni davek 139.930 gld., 5% davek od poslopij, ki so oproščena najemninskega davka 4173 gld., pridobnina 139.369 gld., dohodnina 332.401 gld., pristojbine za iztirjanje davkov 35.911 gld. itd. Deželne priklade so znašale 646.579 gld., cesarski davki 1,500.556 gld., priklade za okrajne blagajnice 168.840 gld.

(**Štajerska dežela**) je minolo leto plačala 29.521 gld. za odgnance. Odgnali so 7777 oseb, in sicer: 2856 domačinov, 3340 iz druzih kronovin, 1306 oseb preko Litave in 275 Lahov. Zadnja leta so ti stroški povprek znašali vkupe 34.737 gld., za osebo 3 gl. 98 kr.

(**Imenovanja.**) Štajerski ces. namestnik je imenoval začasnega namestniškega zdravstvenega koncipista dr. Andreja Keppo in zdravstvene azistente dr. Rud. Trosta, dr. Hermana Kocha in dr. Janeza Hostanskega za okr. zdravnike II vrste, zdrav. asistenta dr. Lud. Březino namestniškim zdrav. koncipistom, sekundarija dr. Ant. Nagy-ja zdrav. asistentom in začasnega okr. živinozdravnika Blaža Bončo stalnim živinozdravnikom.

(**Železnica Ljubljana-Kamnik.**) Politični obhod te železnične črte je bil v soboto končan. Železniško vodstvo zastopa višji nadzornik Gerstenbrand, prometno vodstvo v Beljaku višji nadzornik Schäffer in korno poveljništvo v Gradcu stotnik Hübel. Delo se bode pričelo pri mostu čez Savo.

(**Ogenj.**) Včeraj, v nedeljo popoludne krog 4. ure je na Studencu pod Ljubljano pogorela Košakova koča. Požarni brambi z Bizovika in Vevč z množico ljudi sta ogenj toliko omejili, da so se ohranile bližnje s slamo krite hiše in da ni pogorela cela vás.

(**Nesreča.**) Včeraj praznovali so v Polji pod Ljubljano cerkveno žegnanje. Vsled neprevidnosti pri streljanji sta se dva mladeniča obstrelila, enega so peljali precej v ljubljansko bolnišnico.

(**Trgatev**) v koperski okolici je končana, a vinorejci je niso veseli, ker so malo ali nič natrgali; toča je mnogo pridelka uničila.

(**C. kr. priv. vzajemna graška zavarovalnica proti ognju**) je darovala podobčini Unec v logaškem okraji za vodnjak 100 gld.

(**Nova cerkev v Trstu.**) V Trstu nameravajo zidati novo cerkev. Osnovalni odbor bode v kratkem izdal oklic za blagovoljne darove.

(**Prentovanje konj v Tolminu**) dne 25. septembra t. l. Premije za kobile z žrebeti so dobili: Andrej Kobal iz Ponikve 35 gld., Janez Lapajne 20 gl., Jakob Gregorčič iz Krna 15 gl. Srebrni svetinji: Josip Lipušček iz Loma in Janez Volarič iz Sužida. Za 3 in 4 leta stare breje kobile: Janez Strgar iz Starega Sela 25 gl., Janez Savli s Kala 20 gl., Janez Laharnar s Police 15 gld. Srebrni svetinji: Anton Sovdat iz Smasti in Alojzij Žagar z Žage za mlade 1 in 2letne kobilice: Andrej Krajnc iz Kobarida 15 gl., Anton Vogrič iz Št. Vitske Gore 10 gl., Janez Sekli iz Livka 10 gl. Srebrni svetinji: Miha Šorli iz Podmelca in Peter Miklavič iz Idrskega.

(**Razpisani**) ste dve vstanovi po 200 gl. za vseučiliščnike in štiri po 100 gl. za gimnazijce v Istri. Prošnje do 31. t. m. deželnemu odboru v Poreču.

Telegrami.

Dunaj, 14. oktobra. Cesar se bo zvečer v Meran odpeljal.

Belgrad, 13. oktobra. „Narodni Dnevnik“ objavlja baje iz Sofije došlo vest, da je princ Ferdinand za zmiraj zapustil Bolgarijo (?).

Ludwigslust, 14. oktobra. Car in veliki knez Jurij sta ob četrt na 9. uro sinoči došla. Veliki vojvoda in vsi navzoči knezi so ju sprejeli ter so se ž njima odpeljali na bengalno razsvetljeni dvorni trg. Narod je živahno pozdravljal. Pri dvornem obedu je veliki vojvoda nazdravil carju in carici.

Berolin, 13. oktobra. Splošno pozornost vzbuja, kako hladno je napil car. Govoril je izključno le francoski in jako tiho. Cesar Viljem je govoril s polnim glasom in konec napitnice ruski. — Danes je car ob 4. uri in 17 minut odpotoval v Ludwigsburg. Vladarja sta se prisrčno poslovila in večkrat objela. — „National-Zeitung“ piše: „Vtis, kateri je v tukajšnjih podučenih krogih carjev obisk napravil, je ta, da se je vzajemno mišljenje mej obiskom sicer polagoma ogrelo, vendar bo pa v političnem oziru vse ostalo pri starem.“

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
12	7. u. zjut.	732·3	12·6	sl. vzh.	oblačno	17·20 dež
	2. u. pop.	732·3	19·8	sr. jjzap.	„	
	9. u. zveč.	733·1	15·0	sl. zapad	„	
13	7. u. zjut.	731·0	12·8	sl. zapad	dež	23·10 dež
	2. u. pop.	729·1	14·0	brezv.	„	
	9. u. zveč.	727·8	11·8	sl. zapad	„	

Srednja temperatura obeh dni 15·8° in 12·9° za 3·8° in 1·0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl.	80 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	84 „	80 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	10 „
Papirna renta, davka prosta	99 „	55 „
Akcije avstr.-ogerske banke	921 „	— „
Kreditne akcije	305 „	— „
London	119 „	40 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleond.	9 „	48 „
Cesarski cekini	5 „	67 „
Nemške marke	58 „	37½ „

Umrli so:

11. oktobra. Alojzij Kolnik, zidarjev sin, 5 mes., Kurja vas 13, katar v črevih.

V bolnišnici:

11. oktobra. Marija Dular, delavka, 29 let, jetika.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze prisrčnega sočutja ob smrti našega nepozabljivega tasta in deda izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

(1) **Rodbina HUDOVERNIG.**

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so **oljnate barve v pločevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in bolše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

Osem svetinj!

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna **harmonika** z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi **godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, aristoni, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni** in **vinski kozarci, necessairs** za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik, (30—13)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franko in zastonj.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunjajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na ½ strani 8 gld., na ¼ strani 5 gld. in na ⅛ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji** (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 5.

Z l. 1889 nastopi „**KMETOVALEC**“ VI. letnik. „**KMETOVALEC**“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888 prinesel je „**KMETOVALEC**“ na 212. straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelskih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili naročniki vredništvu, blizo 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnevalo je 50 podob. „**VRTNAR**“ je poseben vrtnarski strokovni list, kateri dobivajo naročniki „**KMETOVALCA**“ **zastonj.** „**VRTNAR**“ je prinesel l. 1888 na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob.

Berilo v „**KMETOVALCU**“ in „**VRTNARJU**“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov.

„**KMETOVALEC**“ s prilogo „**VRTNAR**“ stoji na leto **2 gld.,** gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. k. kmetijske družbe dobivajo „**KMETOVALCA**“ zastonj.

Naročila sprejema c. k. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izišle številke. (12—10)

Izdajatelj: **Matija Kolar.** Odgovorni vrednik: **Ignacij Žitnik.** Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.